

לשויון ושותפות ער. למסאואה ואלשראקה ח.מ.
Sikkuy-Aufoq For a Shared and Equal Society R.A.

10 בינואר 2024

פגיעה לא מידתית בתקציבי החברה הערבית במהלך אישור תקציב המדינה לשנת 2024

לאור העלויות הגבוהות של המלחמה ותהליך השיקום, מובא בימים אלה לאישור תקציב המדינה המתוקן לשנת 2024, במסגרתו מוצעים קיצוצים נרחבים בהוצאות הממשלה שתוכננו לשנה זו. מניחות של טיטות החלטת הממשלה בנושא, שתובא לאישור הממשלה מחר (יום חמישי) עולה כי **מתוכננת פגיעה לא סבירה ולא מידתית בתקציבי החברה הערבית המעוגנים במסגרת תוכניות חומש לצמצום הפערים בין האזרחים הערבים והיהודים.**

טיטות ההחלטה מציעה קיצוץ רוחבי אחיד בהיקף של 15% מכל סעיפי תוכניות החומש לפיתוח כלכלי-חברתי ומהתוכנית למאבק בפשיעה בחברה הערבית. בשעה שתוכנית הקיצוצים כוללת קיצוצים נרחבים גם מתחומי פעילות נוספים כגון פרויקטי השקעה בתשתיות, בתיירות, בבריאות ועוד, **הרי שהפגיעה בחברה הערבית היא גדולה ובלתי מידתית מהסיבות הבאות:**

1. הקיצוץ בסעיפי הוצאות כלליים של משרדי הממשלה כגון אלה שהוזכרו לעיל, פוגע באופן רחב בכלל האזרחים, ובכללם גם האזרחים הערבים. לעומת זאת, הקיצוץ בתוכניות החומש לחברה הערבית הוא קיצוץ הפוגע באופן ממוקד בסקטור ספציפי המהווה כחמישית מאוכלוסיית המדינה, ושהינו מלכתחילה מופלה ביחס לכלל האוכלוסיה. על כן, החברה הערבית תספוג פגיעה כפולה כתוצאה מהקיצוצים.
2. הקיצוץ משאר התחומים נעשה לרוב באופן ממוקד בסעיפי הוצאה ספציפיים תוך פירוט רציונל ברור לקיצוץ בהם. לעומת זאת בחברה הערבית מדובר בפגיעה רוחבית שאינה מגובה ברציונל ברור.
3. הפגיעה בתקציבי החברה הערבית גבוהה פי 3 מקיצוצים בתחומים אחרים בהם נעשה קיצוץ רוחבי אחיד. כך למשל, בתחום התמיכות הממשלתיות למוסדות ציבור מוצע קיצוץ רוחבי בגובה 5%, אך הפגיעה חסרת ההבחנה בתקציבי החברה הערבית היא בשיעור של 15%.

נזכיר כי תוכניות החומש לחברה הערבית נכתבו ואושרו על בסיס ההכרה הממשלתית באפליה ארוכת השנים באזרחים הערבים, ובכך שאפליה זו פוגעת לא רק בחברה הערבית, אלא במשק כולו, וכי שילוב האזרחים הערבים באופן שוויוני בכל תחומי החיים הוא אחד ממנועי הצמיחה העיקריים של הכלכלה בישראל, וללא שילוב שוויוני, הכלכלה כולה תיפגע באופן אנוש. בנוסף, התוכניות אושרו על רקע מגיפת הפשיעה שמאיימת על חיי האזרחים הערבים וגבתה רק בשנה האחרונה מספר שיא של 244 נרצחים מהחברה הערבית - למעלה מפי 2 מבשנה הקודמת - במקום להשקיע את כל המשאבים והתקציבים הנדרשים למאבק בתופעה, הממשלה מחליטה לקצץ עוד ועוד בתקציבים הקטנים גם ככה, המיועדים לכך.

זאת ועוד, יישום התוכניות בשנים האחרונות, על אף שסבל מבעיות ואתגרים, הביא לעליה חסרת תקדים של שיעורי התעסוקה של נשים ערביות מ-21% בשנת 2010 לכ-43% בשנת 2022, ולצמצום הפער בתחולת העוני בין משפחות יהודיות וערביות בכ-19% בין השנים 2014-2018. הפגיעה המוצעת כעת בתקציבי תוכניות החומש תהיה פגיעה אנושה בהמשך תהליך זה, שתביא, לפגיעה במעמד החברה הערבית, להחלשת הכלכלה בישראל כולה, ולהתרחבות מגיפת הפשיעה. השלכות אלה מסוכנות במיוחד על רקע המשבר הנוכחי והרגישות של מערכת היחסים בין יהודים וערבים במיוחד בתקופה זו ועלולות להגביר את תחושת חוסר האמון של הציבור הערבי ברשויות המדינה ולגרום נזק בלתי הפיך לתהליך הפיתוח החברתי-כלכלי של החברה הערבית שהחל בשנים האחרונות.

עוד לא מאוחר לעצור את המהלך המסוכן: **אנו קוראים למשרד האוצר ולממשלה לעצור את הקיצוצים בתקציבי החברה הערבית**, ולקיים דיון עומק עם הנהגת החברה הערבית כדי לוודא שכל קיצוץ או פגיעה יעשו תוך לקיחה בחשבון של כל השלכות שלהן על החברה והכלכלה, ועם כמה שפחות נזקים לאזרחים הערבים.

